

Учрежденията на самоуправлението сж носители на държавна власт и, като управителни единици, сж органи на държавата, които упражняват и осъществяват нейната воля. Като такива тѣ разполагат не съ своя собствена, а съ делегирана (отведена) държавна власт. Изводътъ отъ това е, че и публичнитѣ корпоративни учреждения и органи по начало сж сжщински, отъ доктрината наречени „посрѣдствени“¹⁾, учреждения и органи на държавата.

2. Всичко това не противорѣчи на положението, което самоуправителнитѣ корпорации (съюзи) заематъ като субекти на права. Туку що се изтъкна, че, както всички учреждения, така и тия на самоуправлението упражняватъ делегирана държавна власт, слѣдов. не и свое независимо „субективно право“. И ако отъ друга страна тѣ сж субекти на права, то тия послѣднитѣ имъ сж дадени като на отдѣлна правоспособна личностъ съобразно специални нужди, но не и вслѣдствие нѣкаква, сжществуваща вѣнъ отъ държавата, общинска власт. Впрочемъ, въ това отношение самоуправителнитѣ тѣла се отличаватъ отъ всички други учреждения въ държавата, понеже послѣднитѣ застѣпватъ чисто и просто волята на държавата, а първитѣ, като отдѣленъ правовъ субектъ, въ рамкитѣ на своята компетенция упражняватъ субективно право спрѣмо държавата и всички трети лица.²⁾ Тукъ се разкрива единъ отъ сжщественитѣ признаци, по които се различаватъ двата вида учреждения: централнитѣ и самоуправителнитѣ.

Като правни субекти, самоуправителнитѣ тѣла могатъ да иматъ свои органи, които прѣдставляватъ корпоративната организация и застѣпватъ волята ѝ. Но като локални учреждения, тѣ упражняватъ компетенция, двуяко ограничена: по материя и по територия.

Що се отнася до „прѣдметната“ компетентностъ, въ съотношението между държавата и мѣстнитѣ самоуправителни организации господствуватъ главно двѣ системи. Споредъ едната, самоуправителната дѣйностъ е недопустима и изклю-

¹⁾ Вж. *Laband. ibid.*, I стр. 321. На сжщо становище стои напр. и законътъ за народното просвѣщение, чл. 2.

²⁾ Казаното еднакво важи за всички държавни (несамоуправителни) учреждения, макаръ и на нѣкои отъ тѣхъ, напр. на Университета, на Българската народна банка, законътъ да признава правоспособна юридическа личностъ (срв. зак. за народното просвѣщ. чл. 290 и казаното по-горѣ въ §§ 71 и 75.).